

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2984/2020
16.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Јовичић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља Смедеревска Паланка, кога заступа Општински правобранилац Општине Смедеревска Паланка, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2893/19 од 04.12.2019. године, у седници одржаној дана 16.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог Дома здравља Смедеревска Паланка из Смедеревске Паланке, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2893/19 од 04.12.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П1 140/18 од 28.03.2019. године, која је исправљена решењем истог суда П1 140/18 од 21.05.2019. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење туженог бр. ... од ... године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број ... од 11.02.2002. године и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 132.750,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 2893/19 од 04.12.2019. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Основног суда у Великој Плани, Судска јединица Смедеревска Паланка П1 140/18 од 28.03.2019. године, исправљену решењем истог суда П1 140/18 од 21.05.2019. године. Ставом другим изреке, одбијени су као неосновани захтеви тужиоца и туженог за накнаду парничних трошкова насталих у поступку по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11 ... 87/18), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни повреде из става 1. тог члана Закона, пред другостепеним судом, која би могла да утичу на доношење законите и правилне одлуке.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време, распоређен на пословима „...“. Оспореним решењем, тужиоцу је радни однос код туженог престао „са даном ...2016. године, због технолошких, економских и организационих промена – престанка потребе за обављањем одређених послова и послова на којима постоји потреба смањења броја извршилаца код послодавца“. Претходно, тужени је спровео поступак рационализације броја запослених, поступајући по инструкцији Министарства здравља од 06.02.2016. године, којим је наложено здравственим установама да смање број запослених до максималног броја у складу са Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору. Одлуком број 466 од 04.02.2016. године, тужени је утврдио послове за чијим је обављањем престала потреба и послове на којима постоји потреба смањења броја извршилаца тако што је утврђено да је укупан број запослених 258 и да постоји потреба за смањењем укупно осам извршилаца који обављају послове нездравствених радника. Правилником о систематизацији радних места број 420 од 03.02.2016. године, број извршилаца је усклађен са максималним бројем запослених на одређено време код туженог, а Министарство здравља је дало сагласност на тај акт, дана 05.02.2016. године. Наведени Правилник је објављен на огласној табли туженог дана 08.02.2016. године, након доношења побијаног решења о престанку радног односа које је донето дана 05.02.2016. године.

Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови код овако утврђеног чињеничног стања, правилно закључили да је незаконито решење туженог број 485/8 од 05.02.2016. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду и туженог обавезали да тужиоца врати на рад јер је нормативни акт на основу ког је рационализација спроведена, а због чега је престала потреба за обављањем послова на које је тужилац био распоређен, објављен након спроведеног поступка рационализације (дана 08.02.2016. године), што значи да је оспорено решење донето у незаконито спроведеном поступку.

Одредбом члана 179. став 5. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05...95/18), прописано је да запосленом може да престане радни однос, ако за то постоје оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и то: 1) ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Устав Републике Србије, у одредби члана 196. став 1. прописује да се закони и сви други општи акти објављују пре ступања на снагу.

Правне последице незаконитог престанка радног односа прописане су у одредби члана 191. став 1. Закона о раду, тако што ако суд у току поступка утврди да је

запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио.

У конкретном случају, тужиоцу је, побијаним решењем о престанку радног односа, које је донето под бројем ... дана ...2016. године, престао радни однос код послодавца због престанка потребе за обављањем послова на које је он, до тада био распоређен, имајући у виду да Правилником о систематизацији радних места са табеларним прегледом радних места, број 420/1 од 03.02.2016. године, донетим у поступку рационализације броја запослених на основу Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору и Одлуке о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа и јавних служби, система АП Војводине и систему локалне самоуправе за 2015. годину („Сл. гласник РС“, бр.101/15), нису предвиђени послови које је тужилац обављао. Међутим, тај Правилник је на огласној табли туженог објављен дана 08.02.2016. године, дакле након доношења побијаног решења (од 05.02.2016.године) што значи да су нижестепени судови правилно закључили да је то решење незаконито и да је тужени дужан да тужиоца врати на рад.

Наводима ревизије туженог о томе, да радно место на које је тужилац био распоређен пре отказа, или друго радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима, више не постоје, те да тужени није у могућности да тужиоца врати на рад, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Правна последица незаконитог престанка радног односа је дужност послодавца да запосленог врати на рад, сходно цитираној одредби члана 191. став 1. Закона о раду. У смислу одредбе члана 191. став 6. истог Закона, ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, али у току поступка послодавац докаже да постоје околности које оправдано указују да је наставак радног односа, уз уважавање свих околности интереса обе стране у спору, није могућ, суд ће одбити захтев запосленог да се врати на рад и досуди ће му накнаду штете у двоструком износу од износа утврђеног у складу са ставом 5. овог члана. То значи да је терет доказивања постојања околности које оправдано указују да наставак радног односа запосленог није могућ на послодавцу, односно туженом. Тужени, међутим, ту чињеницу није доказао, па због тога неосновано, у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео у смислу одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић